

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm00195&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 00195. Дивертикуліт та дивертикульоз

Автор: Ilmo Kellokumpu
Редактор оригінального тексту: Jukka Pekka Jousimaa
Дата останнього оновлення: 2017-03-28

Основні положення

- Перед початком консервативного лікування дивертикуліту слід пересвідчитись (на підставі клінічних проявів і за необхідності — додаткових досліджень), що у пацієнта відсутня непрохідність чи перфорація кишечника, які потребують хірургічного втручання.
- Не слід встановлювати діагноз дивертикульозу при тривалому та рецидивуючому болю в нижніх відділах живота без ретельного обстеження пацієнта (наявність дивертикула не повинна перешкоджати з'ясуванню причини болю в нижніх відділах живота).

Симптоми та ознаки

Дивертикуліт

- Біль і чутливість при пальпації, як правило в лівому нижньому квадранті або інших відділах
- Помірна гарячка (зазвичай нижче 38,5°C)
- Рівні ШОЕ і СРБ часто зростають. Якщо рівень СРБ перевищує 100 мг/л, пацієнт має бути госпіталізований.
- Діагноз встановлюється на основі
  - в першу чергу — КТ органів черевної порожнини у гострій фазі або

- колоноскопії через місяць після епізоду загострення (для підтвердження існування дивертикулів та виключення колоректального раку, зокрема при ускладненому дивертикуліті).

Дивертикульоз

- Зазвичай безсимптомний
- Симптоми можуть бути схожі на такі при синдромі подразненого кишечника [\[настанова 00184 | Функціональні захворюван...\]](#).
- Кровотеча з дивертикулу може бути причиною появи крові у виділеннях з прямої кишки. Якщо кровотеча є профузною, слід направити пацієнта до лікарні, в якій джерело кровотечі буде встановлене за допомогою ангиографії та буде зупинено шляхом інвазивного радіологічного або хірургічного втручання.
- Діагноз встановлюється на основі результату колоноскопії (відео [\[відео 00044 | Diverticular disease of ...\]](#)), при якій виявляють наявність дивертикулів або дивертикулярних отворів.

Лікування дивертикульозу

- Рекомендовано лікувати закрепи.
- Збагачена клітковиною дієта є корисною для профілактики та лікування дивертикульозу незалежно від того, чи є у пацієнта закрепи.

Лікування дивертикуліту [\[доказ 07254 | D\]](#)

- Пацієнтів з легкими симптомами можна лікувати в амбулаторних умовах.
- Неускладнений дивертикуліт можна лікувати без застосування антибактеріальної терапії.
- Якщо у пацієнта гарячка, скарги на сильний біль в животі, позитивні ознаки подразнення очеревини, йому/їй слід розпочати введення внутрішньовенних розчинів та госпіталізувати. Показанням до хірургічного втручання є погіршення стану пацієнта.

- При дивертикуліті можливий розвиток наступних ускладнень: навколокишковий або тазовий абсцес (стадії I та II за класифікацією Hinchey), перфорація та перитоніт (стадії III та IV за класифікацією Hinchey). Крім того, існує ризик обструкції ободової кишки або утворення нориць (наприклад товстокишково-міхурової нориці).

Парентеральне лікування

- Призначають за наявності позитивних ознак подразнення очеревини, підвищенні концентрації СРБ в плазмі крові або ускладненого дивертикуліту за результатами КТ.
- Препаратами вибору є цефалоспорины другого покоління (наприклад цефуроксим 1,5 г × 3 внутрішньовенно) у комбінації з метронідазолом 500 мг × 3.
- Якщо дивертикуліт не піддається консервативному лікуванню, за результатами КТ органів черевної порожнини може бути діагностований абсцес, лікування якого зазвичай потребує тривалого дренивання.

Пероральне лікування

- Можна застосовувати у легких випадках.
- Цефалексин 500 мг 3 рази на добу, доксициклін 150 мг один раз на добу або ципрофлоксацин по 500 мг двічі на день у комбінації з метронідазолом по 400 мг 3 рази на день протягом 10 днів.

Рецидивуючий дивертикуліт

- Навіть рецидивуючі випадки неускладненого дивертикуліту зазвичай можна лікувати консервативно.
- Показаннями до хірургічного втручання є
  - ускладнений дивертикуліт (нориці, стриктури)
  - рецидивуючий дивертикуліт з дуже важкими симптомами і повторними лікарняними листами.

Пов'язані ресурси

- Кокранівські огляди [\[пов'язані 00475\] Diverticulitis and diver...](#)
- Література [\[пов'язані 00475\] Diverticulitis and diver...](#)

Настанови

- [Настанова 00184](#). Функціональні захворювання кишківника та синдром подразненого кишківника (СПК).

Відео

- [Відео 00044](#). Diverticular disease of the colon.

Доказові огляди Duodecim

- [Доказовий огляд 07254](#). Antibiotics for uncomplicated diverticulitis.
Дата оновлення: 2014-02-25
Рівень доказовості: D
Резюме: There might possibly be no significant difference between antibiotics versus no antibiotics in the treatment of radiologically confirmed uncomplicated diverticulitis, but the evidence is insufficient.

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.

Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.

Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Ідентифікатор: ebm00195   Ключ сортування: 008.082   Тип: EBM Guidelines

---

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2017-03-28

Автор(и): Ilmo Kellokumpu   Редактор(и): Jukka Pekka Jousimaa   Лінгвіст(и)-консультант(и) англomовної версії: Kristian Lampe
Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd   Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

---

Навігаційні категорії

EBM Guidelines   Surgery   Gastroenterology

Ключові слова індексу

mesh: Diverticulum   mesh: Diverticulosis, Colonic   mesh: Diverticulitis   speciality: Gastroenterology   speciality: Surgery
mesh: Doxycycline   mesh: C-Reactive Protein   mesh: Abdomen, Acute   mesh: antimicrobial therapy   mesh: Metronidazole
mesh: Cefuroxime   mesh: Cephalexin   mesh: lower abdominal pain   mesh: Cefadroxil   icpc-2: D92